

TALE

7. februar 2008

J.nr. 6571-0026

Beskæftigelsesministerens tale til samrådet den 7. februar 2008 vedr. EF-domstolens afgørelser i Laval og Viking

Samrådsspørgsmål D:

”Ministeren bedes redegøre for konsekvenserne af Växholm-dommen, og for hvilke initiativer regeringen vil tage for at undgå, at EF-Domstolen i fremtiden vil kunne underkende en faglig dansk aktion med henvisning til det indre marked.”

Samrådsspørgsmål E:

”Ministeren bedes redegøre for konsekvenserne af EF-Domstolens dom i sag C-438/06 Viking Line, herunder for betydningen af, og hvilke konsekvenser regeringen eventuelt vil drage af, at dommen fastslår, at konfliktretten er underlagt fællesskabsretten og det indre markeds bestemmelser om fri bevægelighed.”

Svar på samrådsspørgsmål D og E:

Jeg besvarer udvalgets spørgsmål D og E samlet.

EF-domstolens afgørelser i Växholm/Laval-sagen og Viking Line-sagen har med god grund givet genlyd og vagt opsig. Ikke kun i de direkte berørte lande, hvor de konkrete sager er opstået, men også i de øvrige EU-lande.

Antallet af indlæg i sagerne viser, at sagerne har vagt interesse i flere medlemslande.

Når sagerne er så principielle, skyldes det blandt andet, at domstolen har skullet finde balancen mellem på den ene side hensynet til strejkeretten og lønmodtagerbeskyttelse, og på den anden side hensynet til EU-rettens øvrige grundlæggende

de regler om retten til fri etablering og retten fri bevægelighed af tjenesteydelser på tværs af grænserne.

Med Laval-sagen er det første gang, at EF-domstolen så direkte har skullet tage stilling til fagforeningers brug af kollektive kampskridt, og hvor langt de kan gå overfor udenlandske virksomheder.

Mange har set Laval-sagen som et sammenstød mellem gamle og nye medlemsstater, hvor de gamle lande vil beskytte sig mod nye og mere konkurrencedygtige lande. Jeg mener, det er misvisende at tale om protektionisme.

For mig at se vedrører sagerne forskellige traditioner med hensyn til regulering på arbejdsmarkedet og om sikring af sædvanlig og rimelig løn til alle lønmodtagere, som udfører arbejde i det samme land – for blandt andet at modvirke social dumping.

Det er sådan set ikke en ny konflikt eller ny problemstilling. Den har været på dagsordenen i EU lige så længe som det indre marked.

Men problemstillingen er tydeliggjort i forbindelse med de nye medlemslande i EU, som har en anden tradition og en anden regulering af arbejdsmarkedet. Og et andet niveau for løn- og arbejdsvilkår.

Foreløbig har regeringens jurister i samarbejde med arbejdsmarkedets parter udarbejdet en redegørelse om dommene, som i sidste uge blev sendt til Folketingets Europaudvalg og Arbejdsmarkedsudvalg.

Redegørelsen indeholder en gennemgang af faktum i de 2 sager og dommernes konklusioner. Redegørelsen gengiver de relevante præmisser i dommene med hensyn til, hvordan EF-domstolen fortolker fx traktatens bestemmelser om fri bevæ-

gelighed og udstationeringsdirektivets bestemmelser. Redegørelsen gengiver også, hvad domstolen lægger vægt på i sin fortolkning.

Endelig indeholder redegørelsen en foreløbig og forsigtig vurdering af dommenes betydning for dansk arbejdsret. I redegørelsen er gengivet de væsentligste udtalelser fra domstolen, som med rimelig sikkerhed giver anledning til, at vi i Danmark bør overveje, om der er behov for evt. løsninger eller tilpasninger i den danske retstilstand og den danske praksis vedrørende de krav, som vi stiller til udenlandske virksomheder.

Med udgangspunkt i redegørelsen vil jeg fremhæve følgende væsentlige elementer fra dommene:

- At brug af kollektive kampskridt er omfattet af EU-retten
- At brug af kollektive kampskridt er en grundlæggende rettighed, der skal afbalanceres overfor den fri etableringsret og fri bevægelighed
- At brug af kollektive kampskridt kan udgøre en restriktion i den fri etableringsret og den fri bevægelighed,
- Men at sådanne restriktioner kan retfærdiggøres, hvis en konflikt varetager et legitimt formål og udgør et tvingende alment hensyn, og ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at opnå målet – det vil sige at konflikten skal være proportional.
- At en konflikt, der har til formål at beskytte arbejdstagere i værtsmedlemsstaten mod social dumping, kan udgøre et tvingende alment hensyn.

I Viking Line-sagen udtaler domstolen, at en konflikt, som går ud på at forhindre etablering i et andet land, kan være berettiget, hvis arbejdspladserne og arbejdsvilkårene for fagforeningens medlemmer virkelig bringes i fare eller er alvorligt truede.

Ifølge redegørelsen vil dommen i Viking Line ikke umiddelbart få betydning for den danske retstilstand. Den målestok, som EF-domstolen anvender for at vurdere om en konflikt er rimelig, svarer nemlig til den danske retstilstand på området.

Derimod kan Laval-dommen ifølge redegørelsen få betydning for den danske retstilstand. I redegørelsen henvises der her til domstolens udtalelser om, at løn- og arbejdsvilkår skal være gennemskuelige for udenlandske virksomheder, som ønsker at levere tjenesteydelser til et andet land.

Redegørelsen henviser også til domstolens udtalelser om, hvilke minimumskrav, der kan kræves opfyldt af en udenlandsk virksomhed, hvis den i værtslandet bliver mødt med krav, som går videre end de krav, der fremgår af udstationeringsdirektivet og værtslandets implementeringslov.

Når vi skal vurdere konsekvenserne af dommene er det samtidig vigtigt at fastholde de ting, som domstolen vel at mærke ikke sætter spørgsmålstegn ved. Det gælder fx:

- At konfliktretten er en grundlæggende ret
- At fagforeninger kan konflikte overfor virksomheder etableret i værtslandet,
- At det er den enkelte medlemsstat, som selv fastsætter det beskyttelsesniveau, som skal gælde ved udstationering fx i relation til mindsteløn, arbejdstid, ferie mv,
- At der ikke er et krav om at fastsætte mindsteløn ved lov,
- At udstationeringsdirektivet er korrekt gennemført i Sverige.

De forsigtige udmeldinger om Laval-dommens betydning fra juridiske eksperter og arbejdsmarkedets parter, bekræfter mig i, at det er svært præcis at drage konklusionerne af dommen og at den er svær at omsætte i dansk kontekst.

Det bekræfter mig også i, at der er et stort behov for, at vi nøje analyserer dommen og tager den nødvendige tid til at vurdere behovet for eventuelle løsninger eller tilpasninger.

Ingen er tjent med forhastede hovsa-løsninger på så vigtigt et område.

Gennemførelsen af eventuelle tilpasninger kan alene gennemføres i et solidt samarbejde mellem regeringen, det politiske system og arbejdsmarkedets parter, idet alle aktører har et ansvar for og en interesse i at gennemføre arbejdet i fællesskab og finde frem til et kompromis, som kan tilgodese de forskellige hensyn.

Jeg vil derfor sætte gang i et udredningsarbejde, hvor arbejdsmarkedets parter, relevante ministerier og uvildige eksperter nærmere skal analysere konsekvenserne af Laval-dommen.

Der er behov for, at vi får afdækket 1) hvad Laval-dommen præcis går ud på 2) hvilke forskelle der er mellem det danske og det svenske system, 3) hvordan retsstillingen er i de øvrige lande, som også hviler på et aftalesystem, 4) hvilken betydning dommene har i en dansk kontekst og for den danske retstilstand.

Arbejdsgruppen skal komme med forslag til, hvilke tilpasninger der evt. er nødvendige for, at vi kan leve op til vores EU-retlige forpligtelser og samtidig opretholde den danske aftalemodel og de danske konfliktregler, som vi kender dem.

Jeg forventer, at udredningsarbejdet vil kunne være afsluttet hurtigst muligt inden sommeren 2008.

Jeg er derfor fuld af fortrøstning til, at vi med det kommende udredningsarbejde kan bane vejen for, at vi finder en løsning, som tilgodeser hensynet til:

- at undgå social dumping og unfair konkurrence,
- at opretholde den danske aftalemodel og de danske konfliktregler,
- samtidig med at vi overholder EU-retten.